

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

25. seja

(18. november 2024)

JANEZ CIGLER KRALJ (PS NSi): Hvala lepa, predsednica.

Dober dan vsem!

Predsednik Vlade. Glede novega obračuna omrežnine ste več kot pol leta zavajali slovensko javnost. Na spletni strani Gibanja Svoboda ste 18. oktobra 2024 objavili članek z naslovom Zakaj vam glede novega obračunavanja omrežnin ni treba skrbeti. Na eksplicitni odgovor na vprašanje "Bomo zaradi sprememb plačevali višje položnice za elektriko?", ste zapisali: ne, ta bojazen je odveč. Nova Slovenija je oktobra sklicala tudi nujno sejo parlamentarnega Odbora za infrastrukturo, na kateri smo vas opozorili, da vaša matematika enostavno ne špila - vsi bomo plačevali manj in posledično zbrali več? Dobronamerno smo vam zaradi koristi naših državljanov svetovali in danes vam povemo še enkrat, nov sistem omrežnine naredite enostavnejši in bolj življenjski. Tega namreč nihče ne razume. Pet časovnih blokov, dve sezoni. Predstavljajte si neuke ali pa starejše ljudi, ki pravzaprav niso strokovnjaki za energetiko, kot ste sam menda. Kako naj vedo, koliko naprav naenkrat naj zdaj prižgejo v gospodinjstvu, če ima prižgan štedilnik, pa pečico, morda ima električni bojler, dokler ga še lahko ima, električni radiator zdaj, ko je mrzlo, ali lahko zraven še lika ali je to zdaj preveč? Včasih smo na hladilnike dajali magnetke, zdaj visijo gor te omrežninske, časovni omrežninski časovni bloki. Se sploh zavedate, predsednik Vlade, kako zelo ste s tem neživljenjskim modelom omrežnine ljudem zakomplicirali življenje in jih spravili v strah, v stres? Po dveh letih in pol, ko nimate nobenih rezultatov pravzaprav, nekaj naredite in še takrat pa skoraj ni za izgubljati besed, kakšen je rezultat. Pač žal očitno ne znate ničesar narediti tako, da bi bilo vsaj malo pametno, praktično uporabno in v dobro ljudem, ne pa v breme predvsem najšibkejšim in najranljivejšim. Na isti seji smo vam tudi predlagali, uvedite prehodno obdobje tudi za podjetja in ne udarite lastnikov sončnih elektrarn za nazaj. Vaš odziv? Poslanec Lah je takrat na tisti seji dejal: povprečen odjemalec bo na letni ravni plačal še kakšen odstotek, dva ali tri manj omrežnine kot jo plača sedaj. Rekli ste, da je nov način obračuna omrežnine pravičnejši,

3. TRAK (VI) 12.10

(Nadaljevanje) NSi ste pa obtožili zavajanja in češ da nimamo pojma. In potem so prišle položnice. In Robert Golob, kot fizična oseba in kot neodvisni strokovnjak, je stopil pred kamere in povedal, da je ta nov način obračuna omrežnine nepravičen in škodljiv, metodologija pa je zastarela.

Predsednik Vlade, sprašujem vas neposredno, zakaj ste več kot pol leta zavajali slovensko javnost? Zakaj ste govorili eno, potem pa zdaj čez noč obrnili ploščo?

PREDSEDNICA MAG. URŠKA KLAKOČAR ZUPANČIČ: Hvala.

Spoštovani predsednik Vlade, imate besedo za odgovor.

Izvolite.

DR. ROBERT GOLOB (predsednik Vlade): Hvala lepa predsednica.

Poslanke in poslanci!

Jaz sem zelo vesel, da je ta tema danes prva, zaradi tega, ker mislim, da si ljudje res zaslužijo, da namesto politikantstva dobijo jasno informacijo. Jasna informacija pa sledeča. Kdorkoli je mislil, da bomo dovolili, da se računi dvignejo za 30 procentov z novembrom se je pač zmotil in tega dviga z novembrom ne bo. Tisto, kar, ne vem iz katerih razlogov, poslanke in poslanci, mogoče nekateri ne razumejo, je, da Agencija za energijo z Vlado nima prav nobene povezave. Vlada ne sme, jaz bi z veseljem, z veseljem bi vplival na delo agencije, pa zaradi zakona, ki je bil sprejet v Državnem zboru ne moremo. Zato ukrepi, ki smo jih pripravili na Vladi prejšnji četrtek in s katerimi bomo poskrbeli da se računi ne bodo dvignili zaradi omrežnine se ne tičejo omrežnine, ker tja ne moremo in ne smemo posegati. Tja lahko poseže edino parlament in še to za spremembo zakonodaje. Tisto, kar je Vlada naredila, je, regulirali smo ceno energije, ne pa omrežnine. Na ta račun smo zmanjšali skupni strošek na nivo, kot je danes. Pa bom zelo plastičen, zaradi tega, ker je omrežnina v oktobru, to so položnice, ki prihajajo danes, dejansko nižja, kot je bila prej in današnji računi so nižji, za to ni nič zamujenega. Ker se pa ta omrežnina z novembrom drastično poviša, tako za gospodinjstva kot tudi za gospodarstvo, je vlada regulirala celoten račun, ki ga bodo plačevali ljudje na isti nivo, kot je bil pred uvedbo novega omrežninskega sistema. V resnici s tem dosežemo, da to zimo ljudje na svojih položnicah vidijo, kakšen bi bil učinek omrežnine. Ta učinek ne bo skrit in ne bo stvar preprirov takih ali drugačnih, ali to zvišuje strošek elektrike ali ne. Vsak se bo lahko sam doma prepričal in štiri mesece spremljal, kako nov sistem omrežnin vpliva na njegov račun. Hkrati bo pa njegov strošek praktično identičen temu, ki ga je imel pred uvedbo tega novega sistema. Jaz to imenujem prehodno obdobje, če hočete, zato da se vsi prepričamo, ali je ta sistem razumljiv, ali je ta sistem pravičen in ali ta sistem dejansko prispeva k trajnostnim ciljem. Moje mnenje je, da ne, vsaj ne dovolj, zato ker je bila ta omrežnina pripravljena na podlagi metodologije izpred pandemije, izpred energetske krize, predvsem pa so nove zelene tehnologije absolutno premalo upoštevane pri tem, koliko se da prilagajati potrebam omrežja. In moja ključna zamera, če hočete, niti ne gre v to, da je ta sistem nerazumljiv. Moja ključna zamera gre za to, da sistem v ničemer ne prispeva k temu, da bi lahko omrežje, to je tisto, ki se bo moralo pripraviti na vstop novih tehnologij, da bi ga lahko z dodatnimi sredstvi, ki se ne bodo zbrala v resnici, da bi ga lahko okrepili. In zato je ta omrežninski akt, ki je v veliki meri vznejevolji ljudi, brez praktičnih, konkretnih pozitivnih učinkov. Dosti slabe volje za nič učinka. To so najslabši ukrepi, se strinjam. Mogoče bi bilo pa prav, da bi enako kot govorite, tudi jasno povedali dejstvo. Agencija za energijo je žal žal v celoti neodvisna od

Vlade, je pa zelo odvisna od parlamenta. In jaz si dosti obetam od razprave, ki bo na odboru kasneje in tudi od bodočih ukrepov parlamenta. Verjamem, da bodo ti ukrepi šli v smer, da bodo enako prisluhnili ne samo potrebam gospodinjstev, ampak tudi potrebam gospodarstva. To je na vas, parlamentarcev, to ni na Vladi. Vlada je svoje naredila. Vlada je poskrbela, da ljudje iz tega naslova ne bodo imeli neposrednih škodljivih učinkov. In to je tisto, kar je moja dolžnost.

PREDSEDNICA MAG. URŠKA KLAKOČAR ZUPANČIČ: Hvala lepa.

Boste še nam povedali, kolega Mahnič? Se oglašate? Ne? Dobro, okej.

4. TRAK. (NB) - 12.15

(Nadaljevanje) Spoštovani poslanec Cigler Kralj, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora, izvolite.

JANEZ CIGLER KRALJ (PS NSi): Hvala, predsednica.

Predsednik Vlade, ne vem zakaj vam ne verjamem in ne zaupam v tem, kar ste povedali po prvem delu vprašanja. Dejstvo je, da je nov sistem obračuna omrežnine zmazek in to v Novi Sloveniji govorimo že odkar je bil predstavljen, vi skupaj s celotnim Gibanjem Svoboda in celotno vlado pa ste ga pol leta promovirali in govorili, da smo mi čudni, potem ste pa obrnili ploščo in minister Kumer pove, da bo naslednji mesec omrežnina na položnicah v povprečju višja za 250 procentov, in potem greste v sprejem regulacije cen, za to, da preprečite več kot tretjinsko, 34 odstotno povišanje cen za elektriko. Namesto, da bi slab sistem popravili, tako kot smo vam predlagali ali pa uvedli prehodno obdobje tudi za podjetja, greste v regulacijo cen. To pomeni, da ljudje dviga ne bodo plačali prek položnic, ampak preko višjih davkov. Nekje jih boste ponovno obremenili za to, da boste dali v drugi žep, torej iz enega žepa v drugi žep. Višji davki, moram priznati, predsednik Vlade, vam gredo res dobro od rok. Ljudem pa morate povedati, da drugo leto ne bo več regulacije. Ko bo zima minila, tudi elektrika ne bo več regulirana in to bo problem in kar naenkrat bo vsak za prekoračitve plačal mnogo več. A je to svoboda, ali je to svoboda, da bomo zdaj gledali če lahko imamo hkrati prižgan bojler, pečico in potem, če lahko še likamo? Predsednik vlade, podjetja pa omrežnino že plačujejo po novem. Gospodarska zbornica pravi, da so računi za elektriko do trikrat višji, in to je resno. Vem, da je gospodarstvo vaš razredni sovražnik in dobro ga uničujete, tako kot višji davki, vam gre tudi uničevanje gospodarstva odlično od rok. Predsednik Vlade, sedaj je še čas, ko bodo šla podjetja v stečaj in bodo ljudje na cesti, bo prepozno. Zanima me: Zakaj ne uvedete prehodnega obdobja za plačilo omrežnine tudi za podjetja? Ali boste prevzeli odgovornost, če se zaradi tega / izklop mikrofona/ elektro / nerazumljivo/, podjetje zapre?

PREDSEDNICA MAG. URŠKA KLAKOČAR ZUPANČIČ: Hvala. Hvala lepa.

Spoštovani predsednik Vlade, imate besedo za dopolnitev odgovora.
Izvolite.

DR. ROBERT GOLOB (predsednik Vlade): Tako kot jaz vem, veste tudi vi, gospod Cigler Kralj, da Vlada tega kar govorite, ne more narediti in s tem, ko govorite stvari, za katere veste, da so neizvedljive, ker nimamo za to nobene zakonske pristojnosti, niti ne dovoljenja, s tem zavajate celo slovensko javnost, ker govorite, da je nekaj, kar sprejme druga inštitucija in še enkrat povem, edini način do tega kar vi govorite, je preko Državnega zbora. Zato je Svoboda dala zahtevo za sklic odbora, kjer se bo točno temu o čemer vi govorite, boste imeli priložnost, boste tam lahko sodelovali konstruktivno v razpravi in verjamem, da bodo sklepi, ki bodo sprejeti temu ustrezni. Vlada tudi, če želi in jaz bi si želel to narediti, kar mi vi govorite, pa ne smem. Ne smem. Tisto, kar bi rad povedal je, da sem spet poslušal o tem kako gospodarstvo gre slabo, pa imamo gospodarsko rast, ki je v letošnjem letu nad povprečjem Evropske unije. Kako gre gospodarstvo slabo in kako bomo odpuščali, pa imamo brezposelnost na tretjem najnižjem nivoju v Evropski uniji. Kako gre gospodarstvo slabo, pa imamo inflacijo na nula. Ves čas poslušamo stvari, ki so popolne neresnice in enkrat ne morem biti tukaj, da ne bi poslušal neresnic zraven vpetih v vprašanja, ki so legitimna, in ki ljudi zanimajo in zato bom ponovil. Ljudje se nimajo česa bati. Za to zimo je vlada z regulacijo cen poskrbela, da njihov strošek, ne glede na omrežnino, ne bo nič višji In to je tisto sporočilo, ki ga želim dati ljudem. Vaš strošek bo zaradi ukrepa Vlade regulacije cen ostal na enakem nivoju kot je bil pred uvedbo novih omrežnin. Hvala.

PREDSEDNICA MAG. URŠKA KLAKOČAR ZUPANČIČ: Hvala lepa.

Spoštovani poslanec, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.
Izvolite.

JANEZ CIGLER KRALJ (PS NSi): Hvala, predsednica.

V skladu s Poslovníkom postopkovno predlagam, da se o odgovoru oziroma bledem, blede senci odgovora predsednika Vlade opravi splošna razprava na prihodnji seji Državnega zbora. Bom pa ta predlog, postopkovni predlog tudi obrazložil. Namreč, izpostavil sem že, da je predsednik Vlade skupaj z gibanjem svoboda in celotno Vlado pol leta izdatno promoviral ta novi sistem omrežnine, medtem ko smo v Novi Sloveniji že takoj, ko je bil predstavljen opozarjali, da je neživljenjski, prezapleten, da spravlja ljudi v stisko,

5. TRAK: (TB) - 12.20

(nadaljevanje) in da je nerazumljiv in neuporaben in da bo pahnil številne ljudi v finančno, finančno nestabilnost in tako naprej. Takrat smo bili izmerjeni, da smo čudni,

da zavajamo.

No, zanimivo, zdaj, ko je predsednik Vlade obrnil ploščo in kar naenkrat kot fizična oseba in kot neodvisni strokovnjak ugotovil, da je sistem slab in zastarel, zdaj smo pa spet čudni, ko še vedno zahtevamo isto kot smo že stalno. Torej, tudi ni se opredelil, predsednik Vlade, glede tega, zakaj zdaj uvaja sistem iz enega žepa v drugi žep. Torej nekje drugje bo vzel, da bo zdaj reguliral in samo čez to zimo nekako ublažil stisko ljudi, ampak ko nekaj tiščiš pod pokrov in ne spremeniš sistema, to enkrat eksplodira. In bojim se, da, če ne bomo opravili poglobljene razprave o tem in se, končno si nalili čistega vina, potem ne bo dobro za državljanke in državljane te države in našo prihodnost. In tretji, utemeljiti, tretji razlog, s katerim utemeljujem ta svoj proceduralni predlog, je, da je pravzaprav ravnanje predsednika Vlade, če hočete, kot predsednika Vlade, kot fizične osebe in kot neodvisnega strokovnjaka, ampak predvsem kot predsednika vlade pokazalo končno, da je cesar nag.

Kot v znani pravljici, pripovedki, namreč, briga vas za ljudi, gre vam za to, da se s to novo / znak za konec razprave/ omrežnino ruši poslovni model GEN-I. Poleti, ko je največ proizvodnje sonca, iz sonca, elektrike iz sonca, bodo ljudje najmanj trošili čez dan, takrat, ko bi morale klime najbolj laufati in tako naprej, ljudje ne bodo trošili in ne bo profita za GEN-I in to je vsa zgodba in zato se je fizična oseba, neodvisni strokovnjak, predsednik Vlade, tudi oglasil.

PREDSEDNICA MAG. URŠKA KLAKOČAR ZUPANČIČ: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo 20. novembra v okviru glasovanj.